

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1. stycznia 1907.

Treść: **№ 1.** Ustawa o ubezpieczeniu pensyjnym funkcyjaryuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcyjaryuszy w służbie publicznej.

1.

Ustawa z dnia 16. grudnia 1906

o ubezpieczeniu pensyjnym funkcyjaryuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcyjaryuszy w służbie publicznej.

Za zgodą obu Izb Rady Państwa postanawiam co następuje:

I.

Rozciągłość obowiązku ubezpieczenia.

§ 1.

Obowiązany do ubezpieczenia i ubezpieczonymi w rozumieniu tej ustawy, z pominięciem wyjątków w §ie 2gim ustanowionych, są od ukończenia 18 roku życia wszyscy funkcyjaryusze, w służbie prywatnej zostający, dla których zaprowadzone jest wynagrodzenie w formie płacy miesięcznej lub rocznej i których pobory (§ 3) u jednego i tego samego służbodawcy dochodzą przynajmniej do 600 K rocznie; nadto też tacy sami funkcyjaryusze w służbie publicznej, o ile nie mają unormowanego prawa do pensji na wypadek niezdolności do służby i na starość, tudzież do pensji na rzecz pozostałych po nich członków rodziny, jednakże z wyjątkiem funkcyjaryuszy, zostających w służbie dworskiej, w służbie państwa lub jakiegoś zakładu państwowego.

Za funkcyjaryuszy w rozumieniu poprzedniego ustępu uważane być mają wszystkie osoby w służbie zostające, które posiadają charakter urzędników, jakoteż w ogólności wszystkie te osoby służące, które bądź wyłącznie, bądź przynajmniej

przeważnie, zajęte są umysłowemi czynnościami służbowemi.

Za funkcyjaryuszy nie poczytuje się w szczególności tych osób służących:

- a) które zatrudnione są bezpośrednio przy wytworze towarów i przy innych przeważnie fizycznych czynnościach jako przemysłowi (w szerszem znaczeniu), górniczy, rolniczy i leśniczy robotnicy, względnie uczniowie i słudzy;
- b) do których mają zastosowanie przepisy o czeladzi, lub którzy bądź wyłącznie, bądź przynajmniej przeważnie pełnią służbę czeladną.

W razie wątpliwości, czy kogoś uważać należy za funkcyjaryusza do ubezpieczenia obowiązkanego, czy nie, rozstrzygać będzie w pierwszej instancyi polityczna władza powiatowa, w której okręgu leży miejsce służbowe osoby służącej (§ 75).

Członkowie kasy prowizyjnej bractw górniczych, podlegający obowiązkowi ubezpieczenia według pierwszego ustępu tego paragrafu, traktowani być mają według postanowień §§ów 91 i 92.

Minister spraw wewnętrznych jest upoważniony, za porozumieniem z interesowanemi ministerstwami, uwolnić poszczególne grupy funkcyjaryuszy, którzy według pierwszego ustępu tego paragrafu podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, od tego obowiązku.

§ 2.

Obowiązkowi ubezpieczenia według tej ustawy nie podlegają:

1. Osoby, które dopiero po ukończeniu 55. roku życia otrzymały posadę, uzasadniającą obowiązek ubezpieczenia.

2. Osoby, które już na podstawie dawniejszego zatrudnienia w jakiejś służbie pobierają rentę nieudolności lub starości (pensję, prowizję itd.), o ile odnośne pobory dochodzą do ustanowionego w tej ustawie minimalnego wymiaru renty nieudolności i starości, albo też ten wymiar przekraczają.

3. Osoby, które są stale zajęte poza obszarem, na którym obowiązuje niniejsza ustawa (§ 28).

4. Funkcjonariusze przedsiębiorstw kolei żelaznych, służących do powszechnego ruchu. Prawa do zaopatrzenia tych funkcjonariuszy i pozostałych po nich członków rodziny uregulowane będą osobno przez Ministerstwo kolei żelaznych w drodze rozporządzenia.

5. Osoby, które w chwili wejścia w życie tej ustawy przekroczyły granicę wieku, w punkcie 1ym ustanowioną.

II.

Podział obowiązanych do ubezpieczenia.

§ 3.

Oznaczone w §ie 1ym osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, będą zaliczone stosownie do swych poborów rocznych do sześciu klas płacy, a mianowicie:

Do klasy Itej ci, których pobory roczne wynoszą od 600 K do 900 K,

do klasy IItej ci, których pobory roczne wynoszą więcej jak 900 K aż do 1200 K,

do klasy IIItej ci, których pobory roczne wynoszą więcej jak 1200 K aż do 1800 K,

do klasy IVtej ci, których pobory roczne wynoszą więcej jak 1800 K aż do 2400 K,

do klasy Vtej ci, których pobory roczne wynoszą więcej jak 2400 K aż do 3000 K,

do klasy VItej ci, których pobory roczne wynoszą więcej jak 3000 K.

Przy oznaczaniu przynależności do jednej z powyższych klas wliczać należy do płacy także dodatki na pomieszkanie, dodatki aktywalne i funkcyjne, tudzież wszelkie rodzaje poborów *in natura*.

Przytem liczyć należy, o ile nie będzie wykazana inna wartość, za pomieszkanie w naturze 15 od sta płacy w gotówce, za pomieszkanie z bezpłatnem opalaniem i oświetlaniem 20 od sta, a za także pomieszkanie z wiktem $33\frac{1}{3}$ od sta płacy w gotówce. Zresztą wartość poborów w naturze obliczać należy według przeciętnych cen miejscowych.

W przypadkach spornych rozstrzyga o wartości rzeczonych poborów w pierwszej instancji polityczna władza powiatowa, w której okręgu leży miejsce służbowe ubezpieczonego (§ 75).

Tantyemy i inne pobory, zawisające od powodzenia interesów, tudzież remuneracye, tylko w takim razie liczyć należy do płacy, jeżeli doświadczenie poucza, że wynoszą przynajmniej jedną trzecią poborów stałych, lub jeżeli zagwarantowano je w pewnej kwocie minimalnej, a mianowicie w pierwszym razie policza się je w kwocie, odpowiadającej jednej trzeciej poborów stałych, w drugim zaś w zagwarantowanej kwocie minimalnej.

Gdy jedna i ta sama osoba jest zatrudniona u rozmaitych służbodawców, obowiązek ubezpieczenia spada na nią tylko co do zajęcia głównego. Za zajęcie główne uważać należy służbę najwyższej opłaconą.

W przypadkach wątpliwych rozstrzyga w pierwszej instancji polityczna władza powiatowa, w której okręgu znajduje się mieszkanie ubezpieczonego (§ 75).

III.

Przedmiot obowiązku ubezpieczenia.

§ 4.

Przedmiotem ubezpieczenia jest prawo do:

Dla ubezpieczonego:

1. renty w razie niezdolności do zarobkowania (renta nieudolności §§ 6 do 10), względnie do renty na starość (§ 11).

Dla pozostałej rodziny:

2. renty dla wdowy (renta wdowia §§ 12 do 14),

3. dodatków na wychowanie dla dzieci (§§ 15 do 17),

4. jednorazowej odprawy pozostałej wdowy, względnie dzieci (§§ 18 i 19).

IV.

Okres wyczekiwania.

§ 5.

Do uzyskania prawa do świadczeń, w §ie 4tym, l. 1, 2 i 3, określonych (renta nieudolności, renta wdowia i dodatki na wychowanie), wymagane jest nie tylko udowodnienie wszelkich innych warunków, w tej mierze przepisanych, lecz także upływanie czasu wyczekiwania, wynoszącego 120 miesięcy wkładkowych.

Wymaganie to będzie pominięte, jeżeli niezdolność do zarobku albo śmierć ubezpieczonego nastąpi wskutek nieszczęśliwej przygody, którą ubezpieczony dotknięty został w wykonywaniu służby i która ze służbą pozostaje w związku,

V.

O wymiarze ustawowych świadczeń, uzyskaniu i utracie prawa do nich, tudzież o początku i końcu poborów.

Renta nieudolności.

§ 6.

Renta nieudolności składa się z kwoty zasadniczej i z kwoty rosnącej.

Kwota zasadnicza stosuje się do klasy płacy (§ 3), do której osoba ubezpieczona należała w chwili upływu okresu wyczekiwania (§ 5ty, ustęp 1szy), względnie w chwili wydarzenia się nie-szczęśliwej przygody (§ 5ty, ustęp 2gi). Wynosi ona w

I. klasie płacy	180 K	rocznie,
II. " "	270 "	" "
III. " "	360 "	" "
IV. " "	540 "	" "
V. " "	720 "	" "
VI. " "	900 "	" "

Podwyższenie rozpoczyna się po upływie okresu wyczekiwania, a wymiar jego stosuje się do tych klas płacy, do których osoba ubezpieczona należy po upływie rzezonego okresu aż do utraty zdolności do zarobku. Wynosi ono od każdego 12 miesięcy wkładkowych w

I. klasie płacy	9— K
II. " "	13·50 "
III. " "	18— "
IV. " "	27— "
V. " "	36— "
VI. " "	45— "

Dla okresów wkładkowych poniżej jednego roku obliczane będzie podwyższenie w stosunku do ilości miesięcy, które w danym roku już upłynęły.

§ 7.

Prawo do renty nieudolności przysługuje ubezpieczonemu w razie niezdolności do zarobkowania (nieudolności) bez względu na wiek.

§ 8.

Za niezdolnego do zarobkowania (nieudolnego) poczytywać należy każdego, kto wskutek jakiejś ułomności cielesnej albo umysłowej nie może spełniać dalej dotychczasowych obowiązków swego powołania.

Do renty nieudolności nie ma jednak prawa ten, a) kto zatrudnieniem, odpowiadającym jego siłom, zarabia sobie kwotę, przewyższającą rentę nieudolności, a wynoszącą przynajmniej 600 K;

b) kto swą niezdolność do zarobkowania spowodował rozmyślnie lub przy popełnianiu zbrodni, stwierdzonej drogą karno-sądową. W tym przypadku może jednak renta nieudolności być przyznana całkiem albo częściowo członkom

rodziny, jeżeli mieszkają na obszarze, objętym niniejszą ustawą, i mają do ubezpieczonego ustawowe pretensje alimentacyjne.

§ 9.

Pobór renty nieudolności rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, następującego po utracie niezdolności do zarobkowania. Gdy w postępowaniu dla stwierdzenia nieudolności (§ 74ty, ustęp 2gi) chwila tej utraty nie może być dokładnie oznaczona, natenczas za dzień utraty zdolności do zarobkowania uważać należy dzień jej zgłoszenia.

Jeżeli ubezpieczony na podstawie należenia do jakiejś kasy chorych, urzędzonej według ustawy o ubezpieczeniu chorych, lub do zarejestrowanej kasy zapomogowej albo do kasy brackiej ma prawo do poboru zasiłków dla chorych, w takim razie pobór renty nieudolności rozpoczyna się dopiero po upływie okresu wypłaty zasiłków, ustanowionego statutami odnośnych zakładów.

§ 10.

Pobór renty nieudolności ustaje:

1. ze śmiercią uprawnionego do poboru;
2. z odzyskaniem zdolności do zarobkowania.

Jeżeli pobierający rentę zarabia sobie zatrudnieniem, odpowiadającym jego siłom, kwotę, przewyższającą rentę nieudolności, a wynoszącą co najmniej 600 K, to okoliczność ta uważana będzie za równoznaczną odzyskaniu zdolności zarobkowania.

Renta na starość.

§ 11.

Po upływie 480 miesięcy wkładkowych należy się renta nieudolności jako pobór emerytalny nawet bez udowodnienia niezdolności do zarobkowania (renta na starość). Przytem jest to rzeczą obojętną, czy uprawniony do poboru jeszcze nadal pozostaje w obowiązku, czy nie. Postanowienia §u 8go, ustępu 2go, §u 9go, ustępu 2go, i §u 10go, punktu 2go, nie mają zastosowania do poboru renty na starość.

Ubezpieczonemu wolno pobór renty na starość odłożyć na chwilę późniejszą, co będzie miało ten skutek, że renta ta podwyższona będzie w chwili, w której ubezpieczony zacznie ją pobierać, a którą wybrać sobie może według upodobania, o kwotę, odpowiadającą przyrostowi rezerwy premiiowej, który w międzyczasie nastąpi.

Renta wdowia.

§ 12.

Renta wdowia wynosi połowę tej renty, jaką zmarły małżonek pobierał, względnie połowę renty, do jakiej uzyskał prawo aż do chwili śmierci.

§ 13.

Prawo do renty wdowie przysługuje wdowie po funkcyonaryuszu, ubezpieczonym według tej ustawy, o ile:

1. od dnia zawarcia małżeństwa upłynął najmniej rok jeden;

2. ubezpieczony zawarł małżeństwo przed ukończeniem 50go roku życia;

3. zmarły nie pobierał już w chwili zawierania małżeństwa renty nieudolności, w tej ustawie przewidzianej;

4. wdowa w chwili śmierci małżonka nie była z nim ze swej własnej winy sądowo rozwiedziona lub małżonkowie nie byli sądowo rozdzieleni;

5. wdowie nie dowiedziono wyrokiem sądowym, że jest winną lub współwinną śmierci małżonka wskutek jakiegoś działania z rozmysłem.

§ 14.

Pobór renty wdowie rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, następującego po dniu śmierci małżonka, a wygasa w razie powtórnego wyjścia zamąż, względnie ze śmiercią wdowy.

W razie ponowego wyjścia zamąż otrzymuje wdowa odprawę w potrójnej kwocie rocznej renty wdowiej.

Dodatki na wychowanie.

§ 15.

Dodatek na wychowanie (§ 4, l. 3) wynosi dla każdego dziecka, osieroconego tylko przez ojca albo tylko przez matkę, jedną trzecią, a dla każdego dziecka, osieroconego przez obojga rodziców, dwie trzecie owej kwoty zasadniczej wymiaru pensyi, do której zmarłemu ojcu lub zmarłej matce przysługiwało prawo według §u 6go, ustępu 2go.

Suma dodatków na wychowanie dla dzieci osieroconych tylko przez ojca albo tylko przez matkę, nie może przekraczać, o ile i dopóki ojciec jeszcze żyje, 50 od sta, a o ile i dopóki matka pobiera rentę wdowią, 75 od sta, zaś dla dzieci, osieroconych przez ojca i przez matkę, 200 od sta rzeczonożego wymiaru pensyi, z tem dalszem zastrzeżeniem, że w każdym razie prawo do renty, względnie renta sama, którą ubezpieczony ojciec lub ubezpieczona matka w chwili śmierci uzyskał lub pobierał, względnie uzyskała lub pobierała, stanowić ma maksymalny wymiar wszystkich dodatków na wychowanie.

Dzieciom, osieroconym przez ojca i matkę, z których oboje byli ubezpieczeni, należą się dodatki na wychowanie tylko po ojcu albo tylko po matce, a to stosownie do tego, kto z nich miał prawo do wyższej renty.

Poszczególne dodatki na wychowanie należą w granicach wymiaru maksymalnego rozdzielić według stosunku, zachodzącego w danym przypadku.

§ 16.

Prawo do dodatków na wychowanie mają ślubne lub legitymowane dzieci funkcyonaryusza, ubezpieczonego według tej ustawy o tyle, o ile ziszczają się warunki poboru renty wdowiej, w §ie 13tym, l. 1 do 3, określone, a dzieci ubezpieczonej kobiety bez wyjątku.

§ 17.

Pobór dodatku na wychowanie rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego, następującego po dniu śmierci ubezpieczonego ojca, względnie ubezpieczonej matki, a ustaje z ukończeniem 18go roku życia lub ze śmiercią dziecka przed dojściem do tego wieku.

Jednorazowa odprawa.

§ 18.

Jednorazowa odprawa (§ 4, l. 4) wynosi 200 od sta owej kwoty zasadniczej wymiaru pensyi, do której zmarły byłby uzyskał prawo po 120 miesiącach wkładkowych.

§ 19.

W razie, gdyby ubezpieczony zmarł przed upływem okresu wyczekiwania (§ 5), prawo do jednorazowej odprawy przysługuje wdowie po nim, względnie pozostałym po nim dzieciom o tyle, o ile ziszczają się warunki poboru renty wdowiej, względnie dodatków na wychowanie, oznaczone w §ie 13tym, względnie 16tym, i o ile im nie przysługuje prawo do renty według §u 5go, ustępu 2go.

VI.

Wypłata, spoczywanie i przedawnienie poborów; następstwa nienależnego poboru.

§ 20.

Renty i dodatki na wychowanie, przewidziane w tej ustawie, wypłacane będą w miesięcznych ratach z góry. Gdy prawo do poboru ustaje w ciągu miesiąca, otrzymane pobory nie będą zwracane na powrót.

Osoby do poboru uprawnione przedkładać winny przed każdą wypłatą poświadczenie życia, względnie wdowieństwa.

Odprawy będą wypłacane zaraz po złożeniu dowodu uprawnienia do ich poboru.

§ 21.

Prawo poboru renty nieudolności, względnie renty wdowiej, i dodatku na wychowanie spoczywa,

- a) jeżeli i dopóki osoba uprawniona pobiera na zasadzie ustaw o ubezpieczeniu na wypadek przygody rentę całkowitą lub częściową nieudolności, i to aż do kwoty tego poboru. To postanowienie stosowane będzie w sposób analogiczny także do ubezpieczenia na wypadek przygody według ustawy o kasach brackich;
- b) jeżeli i dopóki taka osoba mieszka poza obszarem, na którym obowiązuje niniejsza ustawa.

Powyższe postanowienie nie będzie miało zastosowania do tych osób, które były zatrudnione w jakimś zagranicznym zakładzie (biurze itp.) jednego z tutejszych przedsiębiorstw i w myśl §u 28go poddały się dobrowolnemu ubezpieczeniu. Minister spraw wewnętrznych może w ogóle zarządzić uchylenie tego postanowienia co do pewnych obszarów granicznych lub co do obywateli tych państw, które posiadają podobne instytucje jak ubezpieczenie, uregulowane niniejszą ustawą, o ile te państwa postąpią wzajemnie tak samo.

Gdy jednakże taka osoba nie posiada prawa obywatelstwa w krajach tutejszych, natenczas w miejsce renty należy się jej odprawa, której wymiar obliczony będzie według okoliczności w danym przypadku;

- c) jeżeli i dopóki odbywa karę uwięzienia, trwającą dłużej jak jeden miesiąc. Jednakże w takich razach należy pobór renty nieudolności lub renty wdowiej przekazać członkom rodziny, o ile mieszkają na obszarze, w granicach którego ta ustawa obowiązuje, i mają ustawowe pretensje alimentacyjne do osoby ubezpieczonej.

§ 22.

Pomijając te specjalne przypadki, które są oznaczone w poprzedzających postanowieniach, prawo do świadczeń, przewidzianych w tej ustawie, względnie pobór tych świadczeń, wygasa przez przedawnienie. Do przedawnienia stosują się postanowienia kodeksu cywilnego. Jednakże okres przedawnienia wynosi dla występowania z pretensją do poboru renty dziesięć lat od chwili, w której prawo do poboru zaczęło istnieć, a dla prawa na poszczególłą ratę renty jeden rok od chwili, w której nastąpiła jej płatność.

§ 23.

Gdyby kto bezprawnie wszedł w używanie jednego ze świadczeń, przewidzianych w tej ustawie, należy mu je odjąć; kwoty, które mu się nie należały, a które pobrał, musi zwrócić z 3 $\frac{1}{2}$ procent odsetek od odsetek, niezawisłe od ścigania karnosądowego. Gdy chodzi o przyczynki na wychowanie, które ktoś pobrał, chociaż mu się nie należały, płacenie procentów miejsca mieć nie będzie.

VII.

Wygąśnięcie obowiązku ubezpieczenia, zwrot premij, ponowne nastanie obowiązku ubezpieczenia.

§ 24.

Obowiązek ubezpieczenia wygasa:

1. z wystąpieniem z jednej z tych gałęzi służby, które były określone w §ie 1ym, ustępie 1ym;
2. w razie stałego zatrudnienia poza obszarem, na którym obowiązuje niniejsza ustawa (§ 2gi, l. 3);
3. z nastaniem poboru renty nieudolności, względnie renty starości.

§ 25.

Osoba, której obowiązek ubezpieczenia wygaśł w myśl §u 24, l. 1 lub 2, ma prawo do zwrotu uiszczonych przez się premij bez odsetek; członkowie-kobiety mają prawo do zwrotu całkowitej rezerwy premiowej, jeżeli do dwóch lat po zawarciu małżeństwa wystąpią z obowiązku ubezpieczenia.

Z roszczeniami do takich zwrotów można występować dopiero po upływie trzech miesięcy od dnia wygaśnięcia obowiązku ubezpieczenia, z drugiej zaś strony muszą one być podniesione w ciągu 18 miesięcy, licząc od dnia wygaśnięcia obowiązku ubezpieczenia, gdyż w razie przeciwnym byłyby stracone.

§ 26.

Osobie, której obowiązek ubezpieczenia wygaśł w myśl §u 24go, l. 1 lub 2, zastrzeżone zostają nabyte już prawa aż do tej chwili, w której utraci pretensję według §u 25go, ustępu 2go, albo w której się z tą pretensją zgłosi.

Wystąpienie z pretensją do zwrotu premij pociąga za sobą stosunkowe uszczuplenie ekspektatyw, względnie ukrócenie ubiegłego już czasu wyczekiwania. Wypłacenie rezerwy premiowej uważane będzie za całkowitą odprawę.

§ 27.

Gdy dla osoby, której obowiązek ubezpieczenia wygaśł według §u 24go, l. 1 lub 2 — pomijając przypadek wypłacenia rezerwy premiowej według §u 25go — nastanie ponownie obowiązek ubezpieczenia w przeciągu dwunastu lat od chwili płatności ostatniej premii, natenczas uzyskane przez nią aż dotąd, względnie uszczuplone według §u 26go, ustępu 2go, prawa będą jej pod warunkiem dowodnego wykazania pretensji policzone. Gdyby jednakże wstąpienie na nowo do zajęcia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, nastąpiło dopiero później, można domagać się tylko policzenia odbytego okresu wyczekiwania w wymiarze, nie przekraczającym pięciu lat.

Gdy osoba, której obowiązek ubezpieczenia wygaś według §u 24go, l. 3, wskutek pobierania renty nieudolności, podlegnie na nowo obowiązkowi ubezpieczenia, dalsze ekspektawy liczyć się jej będą w bezpośredniej łączności z temi, które nabyła przedtem.

VIII.

Ubezpieczenie dobrowolne.

§ 28.

Osoba, której obowiązek ubezpieczenia wygaś według §u 24go, l. 1 i 2, może — wyjąwszy tylko przypadek wypłacenia rezerwy premiowej według §u 25go — nabyte aż do tej chwili, względnie uszczuplone według §u 26go, ekspektawy zastrzedz sobie przez dobrowolne dalsze ubezpieczenie według §§ów 29go i 30go nawet w takim razie, gdy jest zatrudniona w jakimś zakładzie zagranicznym, utrzymywanym przez przedsiębiorstwo tutejszokrajowe.

Z prawem do takiego zastrzeżenia należy wystąpić w ciągu okresu, oznaczonego w §ie 25tym, ustępie 2gim, gdyż w razie przeciwnym byłoby stracone.

Osoba, która jest zatrudniona w jakimś zakładzie zagranicznym, utrzymywanym przez przedsiębiorstwo tutejszokrajowe, a która, gdyby była zatrudniona w krajach tutejszych, musiałaby podlegać obowiązkowi ubezpieczenia, może być dopuszczona do dobrowolnego ubezpieczenia w zakładzie pensyjnym według postanowień niniejszej ustawy i stosownie do wymiaru swych poborów nawet wtedy, gdy nie zachodzi przypadek, wspomniany w pierwszym ustępie, pod warunkiem, że także funkcyjnarjusz dołączający przedsiębiorstwa tutejszokrajowego ubezpieczeni są w tym samym zakładzie pensyjnym.

§ 29.

Osoby, ubezpieczone dobrowolnie, są obowiązane do płacenia całej premii, oznaczonej w §ie 33cim, w sposób w tej mierze przepisany.

§ 30.

Dobrowolne ubezpieczenie wygasa, gdy ubezpieczony:

1. zalega z opłatą premii przez sześć miesięcy;
2. nie będąc czynnym w jednej z gałęzi służbowych, oznaczonych w §ie 1szym, ustępie 1szym, względnie §ie 28ym, przenosi się na stały pobyt poza granice obszaru, na którym obowiązuje niniejsza ustawa.

W razie wygaśnięcia dobrowolnego ubezpieczenia przysługuje ubezpieczonemu prawo do 75 procent rezerwy premiowej, która nazbierała się w ciągu okresu dobrowolnego ubezpieczenia. Gdy ubezpie-

czony dobrowolnie podlegał przedtem obowiązkowi ubezpieczenia, przysługuje mu nadto prawo do bezprocentowego zwrotu tych premij, które uiszczył w ciągu okresu obowiązku ubezpieczenia, o ile z tem prawem nie wystąpił już w chwili wygaśnięcia tego obowiązku. Postanowienia §§ów 25go, ustępu 2go, i 27go będą miały i w tym razie analogiczne zastosowanie.

§ 31.

Każdemu ubezpieczonemu można przez policzenie lat służby podwyższyć spodziewane świadczenia ponad wymiar ustawowy, jeżeli zapłaci taką kwotę, która odpowiada przypadającej za te lata rezerwie premiowej.

Jednakże policzenie lat służby jest dozwolone tylko pod warunkiem faktycznego ich odbycia i tylko na podstawie tej klasy płacy, w której ubezpieczony zostaje w chwili ich policzenia, a nadto tylko w przeciągu pięciu lat od nastania obowiązku ubezpieczenia.

Przez policzenie lat służby może ustawowy czas wyczekiwania (§ 5ty) być skrócony najwięcej o 60 miesięcy wkładkowych.

IX.

Zabezpieczenie ustawowych świadczeń spodziewanych (ekspektatyw).

§ 32.

Do zabezpieczenia świadczeń według §u 4go służą stałe premie. Z tych premij ma być uzbierana rezerwa premiowa. Nadto z nadwyżek kasowych utworzyć należy fundusz bezpieczeństwa.

§ 33.

Stale premie, które mają być uiszczane za każdy miesiąc płacy (iniesiąc wkładkowy), wynoszą:

w I. klasie płacy	6 K.
" II. " "	9 "
" III. " "	12 "
" IV. " "	18 "
" V. " "	24 "
" VI. " "	30 "

Z tych premij spadają w pierwszych czterech klasach płacy dwie trzecie na służbodowcę, a jedna trzecia na ubezpieczonego, a w klasach wyższych połowa na jednego a połowa na drugiego.

Gdy pobory roczne ubezpieczonego, które będą wzięte przy oznaczeniu wymiaru premii w rachubę (§ 3ci), przekraczają 7200 K. musi ubezpieczony opłacać premie całkowicie z własnych zasobów.

Po 480 miesiącach wkładkowych, które mogą się ubezpieczonemu policzyć, ustaje dlań obowiązek płacenia premii.

Wymienione powyżej kwoty obowiązywać będą z początku tylko na okres lat 20; zmiany w tej mierze dokonane będą drogą ustawodawstwa.

§ 34.

Premie mają być uiszczane w pierwszym dniu każdego miesiąca kalendarzowego z góry.

Gdy obowiązek uiszczania wkładek rozpoczyna się w ciągu miesiąca, należy premię zapłacić w całkowitej kwocie za cały miesiąc.

§ 35.

Obowiązek płacenia premii (§ 33ci) rozpoczyna się dla ubezpieczonego i jego służbodawcy z chwilą, w której nastaje obowiązek ubezpieczenia (§ 1szy); ustaje zaś równocześnie z ustaniem tego ostatniego (§ 24ty). Gdy obowiązek ubezpieczenia ustaje w ciągu miesiąca, zapłaconej premii zwracać się nie będzie.

Z roszczeniami z tytułu płacenia wkładek należy występować najpóźniej do trzech lat.

§ 36.

Oddawanie premii do zakładu (§ 33ci) jest obowiązkiem służbodawcy. Służbodawca ma prawo potrącać ubezpieczonemu z poborów co miesiąca tę kwotę, jaka na niego przypada.

Prawo potrącania uiszczonych już premij musi być wykonane w ciągu trzech miesięcy, gdyż w przeciwnym razie wygasa.

§ 37.

Na pokrycie płac kierujących urzędników zakładu pensyjnego i biur krajowych (§§y 49ty i 61szy) daje państwo roczną dopłatę aż do 100.000 K.

§ 38.

Zalegające premie należy oprocentować po 4 od sta i można je razem z 4-procentowymi odsetkami zwłoki, z wyjątkiem premij, wzmiankowanych w §ie 29tym, ściągnąć drogą egzekucyi politycznej lub w razie potrzeby, nawet sądowej, a w konkursie przysługuje im prawo pierwszeństwa zaległości podatkowych.

Niemожność ściągnięcia zaległości nie pociąga za sobą utraty prawa do świadczeń ustawowych.

X.

Organizacja ubezpieczenia.

§ 39.

Przepisane w tej ustawie ubezpieczenie, z wyjątkiem przypadków, określonych w §§ach 64tym i nast., będzie przeprowadzone przez zakład pensyjny, w tym celu utworzyć się mający, oraz przez jego biura krajowe.

A. Zakład pensyjny.

§ 40.

Zakład pensyjny posiada jako taki zdolność do działań prawnych, może więc we własnym imieniu nabywać prawa i brać na się zobowiązania, pozywać przed sądy i być pozywanym.

Siedziba jego znajduje się w Wiedniu.

Jego sądem zwyczajnym jest rzeczowo właściwy sąd wiedeński.

§ 41.

Członkami zakładu pensyjnego są ubezpieczeni w nim funkcyonaryusze i ich służbodawcy.

§ 42.

Dla zakładu pensyjnego ma być ustanowiony statut. Tak sam statut, jak i każda jego zmiana podlega zatwierdzeniu rządowemu.

Statut zakładu pensyjnego winien zawierać w sobie przedewszystkiem postanowienia co do następujących spraw:

1. co do sposobu wyboru delegatów na walne zgromadzenie, a w danym razie także zastępców delegatów, oraz co do okresu ich urzędowania;

2. co do sposobu zwoływania walnego zgromadzenia, co do kwalifikacyi tego zgromadzenia do wydawania uchwał, co do sposobu wydawania przezeń uchwał i co do jego zakresu działania (§ 51szy);

3. co do ustanawiania członków wydziału kierującego, co do składu tego wydziału, jego kwalifikacyi do wydawania uchwał i zakresu działania, oraz co do okresu jego mandatu, wreszcie co do sposobu powoływania zastępców w razie ubytków (§ 44). Co do ustanawiania członków tego wydziału, statut zawierać ma w sobie postanowienie, że należy mieć uwagę na to, aby rozmaite okręgi biur krajowych były w nim reprezentowane;

4. co do sposobu układania i rewizyi rachunku rocznego;

5. co do reprezentowania zakładu pensyjnego na zewnątrz i co do formy aktów, prawnie obowiązujących;

6. co do formy, w jakiej mają być wydawane obwieszczenia zakładu;

7. co do urzędzenia i użycia funduszu na wsparcie niezasobnych członków bez posady (§ 86ty);

8. co do form legitymacyi wydziału i urzędników zakładu;

9. co do formy zgłaszania i wypisywania członków (§ 73ci).

W statucie mogą być także wydane postanowienia co do tego,

10. pod jakimi warunkami można nieprzyjąć wyboru na delegata lub na członka wydziału kierującego;

11. czy i w jakim wymiarze członkom wydziału z grupy ubezpieczonych może być przyznawane ewentualne wynagrodzenie za ubytek w zarobku;

12. czy i w jaki sposób ma nastąpić organizacja stręczenia posad.

§ 43.

Zarząd zakładu pensyjnego spoczywa w ręku wydziału kierującego i walnego zgromadzenia.

§ 44.

Wydział kierujący zakładem pensyjnym składa się z prezydenta i 20 członków, z których jedna połowa należy do grupy służbodawców, a druga do grupy ubezpieczonych.

§ 45.

Prezydenta zakładu pensyjnego mianuje Minister spraw wewnętrznych, każdym razem na okres pięcioletni. Musi on być biegłym w prawie i mieć zamieszkanie w Wiedniu; nie wolno mu być członkiem zakładu.

§ 46.

Zastępcę prezydenta wybiera wydział kierujący ze swego łona.

Członków wydziału kierującego wybiera walne zgromadzenie z pomiędzy własnowolnych członków zakładu. Członkowie tego wydziału muszą być obywatelami austriackimi. Najmniej dwie piąte członków, wybranych z poszczególnych grup, muszą mieć zamieszkanie w Austrii poniżej Anizy.

Do wydziału kierującego nie mogą być zupełnie wybrane te osoby, którym odebrano prawo wyboru i wybieralności według §u 20go ustawy z dnia 14. czerwca 1896, Dz. u. p. Nr. 169.

Okres urzędowania wybranych członków wydziału nie może wynosić więcej jak pięć lat.

§ 47.

Do wydziału kierującego należy reprezentowanie zakładu pensyjnego i załatwianie jego spraw, o ile do tego ostatniego nie jest powołane walne zgromadzenie i biura krajowe, a w szczególności przysługuje mu także wydawanie uchwały co do stałego ulokowania majątku, którym zakład rozporządza (§ 51szy, l. 5, § 55ty, ustęp końcowy, § 88my, ustęp 3ci).

Bez uszczuplenia swej własnej odpowiedzialności, może wydział kierujący poruczać wypełnianie poszczególnych swych obowiązków wydziałom ściślejszym lub płatnym urzędnikom.

§ 48.

Członkowie wydziału kierującego sprawują swój urząd jako godność honorową, ale wydatki

w gotówce należy im zwracać, oraz przyznawać slosowne remuneracye za ewentualne roboty, wymagające większego trudu.

§ 49.

Urzędnicy płatni muszą być związani przysięgą i obowiązkiem i podlegają władzy dyscyplinarnej wydziału kierującego.

Mianowanie i oddalenie kierującego urzędnika, oraz odpowiedzialnego technika asekuracyjnego, podlega zatwierdzeniu Ministra spraw wewnętrznych.

§ 50.

Walne zgromadzenie składać się będzie z delegatów. Tak delegaci, jak i ewentualni zastępcy (§ 42gi, punkt 1szy), muszą być członkami zakładu pensyjnego.

Delegatów wybierają wydziały biur krajowych zakładu pensyjnego (§ 57my) z grona członków własnowolnych, należących do biur krajowych.

Z liczby delegatów jedna połowa musi należeć do grupy służbodawców, a druga do grupy ubezpieczonych.

Ilość delegatów, wybieranych przez wydział pewnego biura krajowego, zależy od ilości należących do tego biura członków w taki sposób, że na każdych 5000 członków przypada dwóch delegatów, względnie zastępców, przyczem części ułamkowej tej cyfry aż do 2500 członków uwzględniać się nie będzie, podczas gdy części ułamkowej, przekraczające 2500, uzasadniają prawo do dwóch delegatów. Każde biuro krajowe musi mieć najmniej dwóch delegatów.

Okres urzędowania delegatów nie może wynosić więcej jak pięć lat.

Walne zgromadzenie winno zbierać się najmniej raz do roku.

§ 51.

Walnemu zgromadzeniu zastrzeżone są w każdym razie następujące sprawy:

1. wybór członków wydziału kierującego (§ 46);

2. wydawanie uchwały co do rocznego sprawozdania wydziału, tudzież co do udzielenia mu absolutorium;

3. wydawanie uchwał co do ewentualnych zmian statutu (§ 42gi);

4. ustanowienie wynagrodzenia dla funkcyjnarystów zakładu (§ 48my) i biur krajowych zakładu pensyjnego, oraz ewentualnych remuneracyi dla delegatów;

5. wydawanie uchwał co do nabywania i pozbywania nieruchomości.

Wybory, dokonywane przez walne zgromadzenie, powinny odbywać się w odrębnych aktach wyborczych dla służbodawców z jednej a dla ubezpieczonych z drugiej strony.

Do powzięcia uchwały na zmianę statutów potrzeba większości dwóch trzecich głosów.

B. Biura krajowe zakładu pensyjnego.

§ 52.

Biura krajowe zakładu pensyjnego załatwiają w imieniu tego zakładu czynności, które wkłada na nie ustawa, względnie regulamin.

Dla każdego biura krajowego będzie ustanowiony osobny regulamin czynności (§ 63ci, punkt 3ci).

§ 53.

Z zasady ma być w każdym kraju utworzone jedno biuro krajowe zakładu pensyjnego z siedzibą w stolicy krajowej.

Gdyby przemawiały za tem względy praktyczne, może Minister spraw wewnętrznych po wysłuchaniu odnośnych wydziałów krajowych zarządzić także utworzenie dwóch lub kilku biur w jednym kraju albo też jednego biura dla dwóch lub kilka krajów.

Pod tym samym warunkiem można będzie później okręgi istniejących biur krajowych, po wysłuchaniu tych biur, podzielić na części i dla każdej takiej części utworzyć osobne biuro krajowe, albo też istniejące biura krajowe zjednoczyć.

Siedzibę biur krajowych wyznacza w każdym przypadku Minister spraw wewnętrznych na podstawie opinii, zasięgniętej u odnośnego wydziału krajowego.

§ 54.

Do krajowego biura zakładu pensyjnego należą ubezpieczeni, zatrudnieni w jego okręgu, oraz ich służbodawcy.

W razach wątpliwych za miejsce zatrudnienia poczytywana będzie siedziba przedsiębiorstwa.

Służbodawcy, którzy posiadają przedsiębiorstwa na obszarach kilku biur krajowych, należą do wszystkich tych biur.

§ 55.

Do biur krajowych należy znoszenie się z członkami we wszystkich sprawach.

Przedewszystkiem należą do nich następujące sprawy:

1. Przyjmowanie zgłoszeń, dotyczących obowiązku ubezpieczenia, i kontrolowanie tak tego obowiązku, jak i obowiązku zgłaszania się;

2. utrzymywanie w ewidencji obowiązanych do ubezpieczenia w katastrze ubezpieczenia;

3. przypisywanie i ściąganie premij;

4. przyjmowanie pretensyj, z którymi występują ubezpieczeni, i przekazywanie ich komisji rentowej (§ 60ty);

5. prowadzenie w katastrze rentowym ewidencji tych osób, które pobierają rentę, i kontrolowanie tych uprawnionych do poboru, którzy otrzymują rentę;

6. zamykanie wypłaty renty, oraz odbieranie rent i wsparć drogą postępowania, przeprowadzonego przez komisję rentową (§ 60ty).

Nadto biurom krajowym przysługuje prawo czynienia wniosków co do sposobu lokowania kapitałów (§ 47my, ustęp 1szy, § 88my, ustęp 3ci).

§ 56.

Czynności, należące do zakresu działania biura krajowego, załatwia jego wydział i główne zgromadzenie.

Dla ułatwienia toku czynności mogą być utworzone agencje miejscowe.

§ 57.

Wydział biura krajowego składać się będzie z naczelnika i 10 członków, z liczby których jedna połowa ma należeć do grupy służbodawców, a druga do grupy ubezpieczonych.

§ 58.

Naczelnika biura krajowego mianuje Minister spraw wewnętrznych po wysłuchaniu wydziału krajowego, względnie wydziałów krajowych, na okres pięcioletni.

Naczelnik musi być obywatelem austriackim, posiadać znajomość prawa, mieszkać ile możności w siedzibie biura krajowego albo przynajmniej w jego okręgu i nie może być członkiem zakładu pensyjnego.

§ 59.

Zastępcę przewodniczącego wybiera wydział ze swego grona.

Członków wydziału wybiera główne zgromadzenie z pomiędzy tych członków zakładu pensyjnego, którzy należą do biura krajowego (§ 54ty).

Członkowie wydziału muszą być obywatelami austriackimi.

Najmniej dwie piąte członków, wybranych z poszczególnych grup, muszą mieć zamieszkanie w siedzibie biura krajowego albo w bezpośredniej najbliższej okolicy.

Postanowienia §u 46go, ustępu 3go i 4go i §u 48go będą stosowane i tutaj w analogiczny sposób.

§ 60.

Dla wydawania uchwał co do rent i dodatków na wychowanie, należących się według postanowień tej ustawy, ustanowiona będzie z łona wydziału komisya rentowa. Ta komisya składać się będzie z przewodniczącego wydziału, względnie jego zastępcy, jako prezesa, i z dwóch członków, z których jeden będzie wybrany z jednej, a drugi z drugiej grupy wydziału (t. j. z grupy służbodawców i z grupy służbojemców). Przy głosowaniu komisji rentowej głosuje także przewodniczący. Gdy nie dojdzie do skutku jednogłówna uchwała komisji na przyznanie lub odrzucenie pewnego roszczenia do renty lub co do wymiaru renty, albo też co do odebrania renty, natenczas prawo decyzji przysługuje wydziałowi kierującemu zakładu pensyjnego.

§ 61.

Urzędników płatnych należy związać przysięgą pełnienia obowiązków, a podlegają oni władzy dyscyplinarnej naczelnika.

Urzędników stałych mianuje i oddala zakład pensyjny po wysłuchaniu wydziału biura krajowego.

§ 62.

Zgromadzenie główne, które w ciągu jednego okresu wyborczego ma być zwołane przynajmniej jeden raz, składać się będzie z delegatów. Tak delegaci, jak i ewentualni zastępcy delegatów, muszą być członkami zakładu pensyjnego.

Delegaci (zastępcy) wybierani będą pisemnie z grona członków własnowolnych, i to oddzielnie z jednej grupy (służbodawców), a oddzielnie z drugiej (służbojemców).

Ilość delegatów, względnie zastępców zależeć będzie od ilości należących do biura członków w ten sposób, że na każdych tysiąc członków przypada dwóch delegatów, względnie zastępców. Części ułamkowe poniżej tysiąca nie będą uwzględniane.

Jednakże ilość delegatów, która ma być wybrana, może wynosić najmniej trzydzieście, a najwięcej sto.

Gdyby w chwili wejścia w życie tej ustawy ilość obowiązanych do ubezpieczenia w okręgu pewnego utworzyć się mającego biura krajowego wynosiła najmniej 10.000, należy podzielić członków na ciała wyborcze według zawodów. Utworzenie takich ciał wyborczych jest dozwolone nawet w takim razie, gdy nie zachodzi powyższy warunek. We wszystkich takich przypadkach muszą w regulaminie być oznaczone ciała wyborcze i ilość mandatów, przypadających na poszczególne ciała wyborcze w stosunku do ilości członków, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.

Postanowienia §u 50go, ustępu 3go i 5go, stosowane będą i w tym przypadku w sposób analogiczny.

§ 63.

Zgromadzeniu głównemu zastrzeżone są na każdy przypadek następujące sprawy:

1. wybór członków wydziału (§ 59ty);
2. wybór sędziów do sądu polubownego i ich zastępców (§ 76);
3. uchwalanie regulaminu czynności (§ 52gi, ustęp 2gi), ze zastrzeżeniem zgody wydziału kierującego zakładu pensyjnego i zatwierdzenia rządowego;
4. ustanowienie ewentualnych wynagrodzeń dla delegatów (§ 62gi).

Postanowienia §u 51go, ustępu 2go i 3go, będą miały analogiczne zastosowanie także w tym przypadku.

XI.

Zadośćuczynienie obowiązkowi ubezpieczenia w inny sposób.

§ 64.

Obowiązkowi ubezpieczenia (§ 1szy) można uczynić zadość także przez ubezpieczenie się w jednym z zakładów zastępczych (§ 65ty) lub przez zawarcie umów zastępczych (§ 66ty).

Funkcyonaryusze, zostający w służbie u jednego i tego samego służbodawcy, a podlegający obowiązkowi ubezpieczenia, gdy nie są ubezpieczeni w zakładzie pensyjnym, mogą być ubezpieczeni tylko w jednym i tym samym zakładzie zastępczym. Ubezpieczenie funkcyonaryusza jednego i tego samego służbodawcy, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, w rozmaitych zakładach zastępczych, może być przez Ministra spraw wewnętrznych dozwolone tylko wtedy, gdyby uzasadniały je urządzenia dotyczących zakładów zastępczych lub zatrudnienie funkcyonaryusza w rozmaitych przedsiębiorstwach, albo też inne przyczyny, zasługujące na uwzględnienie. Nadto zasada, postanowiona w tym ustępie nie będzie miała zastosowania do ubezpieczeń, zawartych przed wejściem w życie tej ustawy.

§ 65.

Za zakłady zastępcze będą uznane instytucje emerytalne, kasy pensyjne i prowizyjne itp., oraz istniejące już zarejestrowane kasy zapomogowe, o ile odpowiadają następującym warunkom:

1. Prawa, zapewnione członkom, obowiązkowi ubezpieczenia podlegającym, i pozostałej po nich rodzinie muszą przeciętnie dorównywać najmniej świadczeniom ustawowym (§§y 6ty do 19go i 25ty do 27go).

2. Wkładki członków, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, mogą z jednej strony przekraczać wymiar, ustanowiony dla nich w §ie 33cim, a z drugiej strony tę część premii, która spada na służbodawcę, tylko w takim odpowiednim stosunku,

w jakim świadczenia zakładu zastępczego przewyższają świadczenia, przewidziane w tej ustawie.

3. Na przypadek przejścia pewnego członka, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia, z jednego ze zakładów zastępczych do zakładu pensyjnego lub do innego zakładu zastępczego, musi być przewidziane zobowiązanie zakładu zastępczego do przekazania temu nowemu zakładowi kwoty, dorównującej owej rezerwie premiowej, któraby musiała być uzbierana na rzecz dotyczącej osoby w razie ubezpieczenia jej w zakładzie pensyjnym.

4. Co pięć lat, a mianowicie po raz pierwszy za rok 1910ty, winna być dokonywana techniczna rewizya funduszków (bilans asekuracyjno techniczny), przyczem musi być przewidziane zobowiązanie do poczynienia potrzebnych ewentualnie kroków zaradczych, na przypadek, gdyby w stosunku do wymaganej ze stanowiska asekuracyjnego pokrycia świadczeń, przepisanych tą ustawą, stwierdzony był niedobór.

5. Rozstrzyganie sporów w kwestyi pretensyj, opierających się na statucie, oraz ich wymiaru, musi być zastrzeżone sądowi polubownemu (§ 76ty), posiadającemu dla zakładu zastępczego właściwość miejscową, lub sądowi zwyczajnemu.

6. Odnośny zakład zastępczy musi podlegać nadzorowi rządowemu.

7. Tak statuty zakładu i wszelka zmiana w nich, jak rozwiązanie zakładu i sposób tego rozwiązania, muszą być zastrzeżone zatwierdzeniu rządowemu.

8. Gdy odnośny zakład nie liczy najmniej 100 członków, musi albo posiadać wystarczające rezerwy bezpieczeństwa, które będą oznaczone w poszczególnych przypadkach na podstawie oszacowania asekuracyjno-technicznego, albo też dać inne gwarancje w tym względzie.

Te postanowienia ustawy z dnia 16. lipca 1892, Dz. u. p. Nr. 202, dotyczącej zarejestrowanych kas zapomogowych, które sprzeciwiają się wypełnieniu powyższych warunków, nie będą miały zastosowania do tych członków zarejestrowanej kasy zapomogowej, dla których kasa ta jest zakładem zastępczym.

§ 66.

Za umowy zastępcze będą uznawane:

- a) za zastrzeżeniem analogicznego wypełnienia warunków §u 65go, l. 1, 2 i 3, umowy o ubezpieczenie, zawarte z tutejszymi zakładami ubezpieczeń albo z takimi zagranicznymi, które mają pozwolenie zawierania interesów w krajach tutejszych;
- b) ze zastrzeżeniem analogicznego wypełnienia warunków §u 65go, l. 1, 2, 3 i 5, umowy służbowe, zawarte z krajami, reprezentacyami powiatowemi i gminami, na podstawie których funkcjonaryuszom. podlegającym obowiązkowi ubezpieczenia, i pozostałej po nich rodzinie,

zapewnione są roszczenia do odnośnej korporacji, i to albo bezpośrednio albo pośrednio przez utrzymywany przez nie całkowicie albo częściowo fundusz, nieistniejący samoistnie.

Gdy ziszczają się warunki, wspomniane pod b), mogą także umowy służbowe z innymi służbodawcami być uznane jako umowy zastępcze, jeżeli służbodawcy przyjmują odpowiedzialność za dane przez się zapewnienia świadczeń, prawnie obowiązujące.

§ 67.

O uznanie pewnego zakładu ubezpieczenia za zakład zastępczy należy postarać się u Ministra spraw wewnętrznych. Gdy chodzi o zakłady, założone i zasilane dotacyami przez przedsiębiorstwa, podlegające nadzorowi rządowemu jakiejś innej władzy centralnej, należy porozumieć się z interesowanym ministrem.

Uznanie takie można uczynić zawisłem od ustanowienia stosownej rękojmi bezpieczeństwa (kaucyi); w takim przypadku należy postanowić, ile kaucya ma wynosić, jakiemu celowi ma służyć, jakim sposobem ma być złożona i pod jakimi warunkami ma być oddana napowrót.

Władza nadzorcza może każdej chwili zarządzić podwyższenie ustanowionych kaucyj.

Minister spraw wewnętrznych może odwołać uznanie zakładu zastępczego, jeżeli warunki tego uznania istnieć przestaną.

Powyższe postanowienia mieć będą analogiczne zastosowanie także do umów zastępczych, wspomnianych w §ie 66tym.

§ 68.

W razie przejścia osoby, podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia, z zakładu pensyjnego do jakiegoś zakładu zastępczego, winien zakład pensyjny uzbierać u siebie rezerwę premiową przekazać zakładowi zastępczemu.

Osoba, przechodząca do zakładu zastępczego, nabywa te prawa, które według statutów tego zakładu odpowiadają rezerwie premiowej, przekazanej przez zakład pensyjny.

XII.

Inne sposoby zaopatrzenia, które nie mogą być poczytywane za dopełnienie obowiązku ubezpieczenia.

§ 69.

Ustawa niniejsza nie narusza zgoła tych stosunków prawnych, które zachodzą między osobą, obowiązkowi ubezpieczenia podlegającą, a samoistnymi zakładami ubezpieczenia, oraz samoistnymi kasami zapomogowemi, prowizyjnymi i tym podobnymi, wreszcie służbodawcami, w tym ostatnim razie albo

bezpośrednio albo za pośrednictwem funduszu nie-samoistnego, utrzymywanego całkowicie albo częściowo przez tych służbodawców.

O ile powyższym instytucjom nie przyznano charakteru zakładów zastępczych, względnie równorzędności w myśl §u 66go, mogą świadczenia ustawowe być policzone na rachunek świadczeń z umowy w takim stosunku, w jakim do pokrycia pierwszych przyczynił się służbodawca.

XIII.

Przeniesienie stanu ubezpieczenia i całkowita kontrasekuracja wszystkich ubezpieczeń.

§ 70.

Do przeniesienia ogółu ubezpieczeń pewnego zakładu zastępczego (§ 65ty) lub też ogółu pretensyj do zaopatrzenia, wynikających ze stosunku umownego z pewnym służbodawcą, o którym była mowa w §ie 66ym, na zakład pensyjny lub na inny zakład zastępczy, potrzeba zezwolenia rządowego.

Na takie przeniesienie można zezwolić tylko w takim razie, jeżeli zakładowi pensyjnemu będzie oddany kapitał, wystarczający według zasad asekuracyjno-technicznych do zupełnego pokrycia odnośnych pretensyi.

Zakład odbierający wchodzi we wszystkie prawa i zobowiązania zakładu przenoszącego, który jednocześnie zostaje zwolniony od wszelkich powinności.

§ 71.

Postanowienia §u 70go mają być stosowane w analogiczny sposób także w razie wzajemnej asekuracji całego stanu ubezpieczenia.

XIV.

Prawa regresu zakładu pensyjnego, względnie zakładów zastępczych.

§ 72.

Pretensye do odszkodowania przeciw osobom trzecim, przysługujące z ustawy tym, którzy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, względnie tym, którzy są uprawnieni do żądania lub poboru świadczeń, a wynikające ze szkody, spowodowanej utratą zdolności do zarobku, względnie śmiercią ich małżonka (małżonki), jednego z rodziców lub obojga rodziców, przechodzą aż do tej kwoty, którą zakład pensyjny, względnie zakład zastępczy lub służbodawca, zobowiązany na zasadzie umowy zastępczej według §u 66go, płacić ma tytułem renty względnie aż do tej kwoty kapitału, która według zasad rachun-

kowych, obowiązujących dla zakładu pensyjnego odpowiada tej rencie, na zakład pensyjny, względnie na zakład zastępczy albo na służbodawcę, zobowiązanego na zasadzie umowy zastępczej.

XV.

Zgłaszanie osób, podlegających ubezpieczeniu. Występowanie z roszczeniami i środki prawne.

§ 73.

Służbodawcy są obowiązani zgłaszać w ciągu czterech tygodni w przepisanej formie (§ 42gi, l. 9, względnie § 93ci) te osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia, które wstępują do nich na służbę, względnie występują ze służby, podając przytem wszystkie szczegóły, dla ubezpieczenia wagę mające.

Takie samo zobowiązanie ciąży na nich także co do wszelkich innych zmian w służbie, a w szczególności co do zmian płacy.

Nadto tak służbodawcy, jak i funkcyonaryusze są obowiązani do udzielania władzom politycznym tudzież biurom krajowym każdej chwili wyjaśnień, które mają znaczenie dla stosunku ubezpieczenia. Służbodawcy mają oprócz tego powinność pozwalać tym organom zakładów pensyjnych, które posiadają wyraźną do tego legitymację, oraz władzom politycznym, przeglądać na miejscu te zapiski, które są potrzebne do stwierdzenia stosunku ubezpieczenia.

Osoby, używające jednego ze świadczeń, przewidzianych w tej ustawie, są obowiązane czynić oznajmienie o każdej zmianie, dotyczącej ich uprawnienia do poboru i ich mieszkania.

Ze wszystkimi zgłoszeniami i doniesieniami należy się zwracać do właściwego biura krajowego.

§ 74.

Z roszczeniami do świadczeń, przewidzianych w tej ustawie (§ 4ty) występować należy przed biurem krajowym, przedkładając potrzebne środki dowodowe.

Kto twierdzi, że jest niezdolnym do zarobkowania, winien udowodnić to przez przedłożenie świadectwa lekarskiego. Biuro krajowe ma prawo polecić lekarzowi, którego samo wskaże, aby zbadał rościciela, oraz czynić wszelkie dalsze dochodzenia, potrzebne do sprawdzenia stanu rzeczy. Tak służbodawca rościciela, jak i rościciel sam, jest obowiązany do udzielenia wszelkich potrzebnych wyjaśnień.

Koszta świadectwa lekarskiego, które ma przedłożyć rościciel, winno biuro krajowe w razie uznania pretensyi zwrócić mu w odpowiedniej kwocie.

Gdy komisya rentowa, względnie wydział kierujący zakładem pensyjnego (§ 60ty) odrzuci pretensję na przyznanie renty nieudolności, to z tą samą pretensją można wystąpić na nowo przed upływem jednego roku tylko w takim razie, gdy w stwierdzonym ostatnim razem stanie zdrowia zaszła istotna zmiana.

§ 75.

Wszelkie zarządzenia, uwiadomienia itp., wydawane w ramach tej ustawy przez zakład pensyjny i biura krajowe, względnie przez pewien zakład zastępczy, mają być doręczane interesentom na piśmie (uchwały).

W uchwałach, zawierających decyzję co do podniesionego przez ubezpieczonego roszczenia do jednego ze świadczeń, przewidzianych w tej ustawie, należy w razie przyznania roszczenia oznaczyć zarazem wymiar przyznanego świadczenia i podać jego obliczenie, a w razie odrzucenia powody, dla których roszczenia nie przyjęto. Takie uchwały mogą być zaczepiane tylko drogą pozwu przed właściwy sąd polubowny (§ 76ty) w ciągu zawitego terminu sześciomiesięcznego, licząc od doręczenia uchwały.

Przeciw uchwałom, dotyczącym obowiązku ubezpieczenia (§ 1szy, ustęp 4ty), zaliczenia do pewnej klasy płacy (§ 3ci, ustęp 4ty) i oznaczenia głównego zatrudnienia funkcyjariusza, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia (§ 3ci, ustęp 7my) można wnieść sprzeciw do politycznej władzy powiatowej do 14 dni po doręczeniu.

Przeciw wydanym w powyższych kwestiach decyzjom politycznej władzy powiatowej, tudzież przeciw wszelkim innym uchwałom, które wkładają na interesowanego jakieś zobowiązanie albo naruszają istniejące prawa, można wnieść rekurs do politycznej władzy krajowej, na której obszarze administracyjnym ma swą siedzibę biuro krajowe, względnie zakład zastępczy, do którego należy dotyczący członek, a przeciw rozstrzygnięciom politycznej władzy krajowej do Ministerstwa spraw wewnętrznych, i to w pierwszym przypadku do dni 14 po doręczeniu zaczepionego rozstrzygnięcia, a w drugim przypadku do czterech tygodni.

Rekursy podawać należy do tej władzy, która rozstrzygnęła w pierwszej instancji.

XVI.

Sądy polubowne.

§ 76.

W każdym miejscu, gdzie ma siedzibę biuro krajowe zakładu pensyjnego, będzie utworzony stały sąd polubowny.

Sąd polubowny składa się ze stałego przewodniczącego, czterech asesorów, i z potrzebnej ilości zastępców. Przewodniczącego i jego zastępcę

zamianuje Minister sprawiedliwości za porozumieniem z Ministrem spraw wewnętrznych z pośród sędziowskich urzędników państwowych.

Asesorów i ich zastępców wybiera główne zgromadzenie. Jedna połowa asesorów i ich zastępców winna należeć do grupy służbodawców, a druga połowa do grupy ubezpieczonych. Członkowie sądu polubownego nie mogą ani należeć do wydziału kierującego zakładem pensyjnego lub do wydziału biura krajowego, ani też zostawać w służbie zakładu.

Sąd polubowny ma rozsądzać skargi, wniesione według §u 75go, ustępu 2go.

Środki prawne lub zażalenia przeciw orzeczeniu sądu polubownego są niedopuszczalne.

Szczegółowe przepisy co do składu sądów polubownych i postępowania przed nimi, oraz co do obowiązków i ewentualnego wynagradzania sędziów polubownych, wydane będą drogą rozporządzenia.

Koszta, połączone z urządzeniem i czynnościami stałych sądów polubownych, ma ponosić zakład pensyjny.

§ 77.

¹ Spory między zakładem pensyjnym a zakładami zastępczymi załatwiać będą sądy polubowne, które w tym celu będą ustanawiane w każdym przypadku z osobna.

Do składu tych sądów, ich postępowania i wydawanych przez nie wyroków stosowane będą odnośne postanowienia procedury cywilnej.

Członkowie tych sądów polubownych nie mogą ani należeć do wydziału kierującego zakładem pensyjnego lub do zarządu odnośnego zakładu zastępczego, ani zostawać w służbie tego zakładu, względnie zakładów zastępczych.

XVII.

Nadzór państwowy.

§ 78.

Tak zakład pensyjny i jego biura krajowe, jak i oznaczone w §ie 65tym zakłady zastępcze podlegają nadzorowi rządowemu; nadzór ten wykonuje Minister spraw wewnętrznych.

Tenże minister powołany jest także do udzielania zatwierdzeń rządowych, przewidzianych w tej ustawie.

Do bezpośredniego wykonywania nadzoru rządowego mogą być ustanowione osobne organa.

Minister spraw wewnętrznych ma prawo poddawać gospodarce zakładu pensyjnego i jego biur krajowych, oraz zakładów zastępczych urzędowej rewizji stosownie do postanowień §§ów 38go i 39go rozporządzenia ministeryalnego z dnia 5. marca 1896, Dz. u. p. Nr. 31, względnie przepisów, któreby w ich miejsce dla zakładów ubezpieczenia na przyszłość były wydane; nadto ma prawo rozwiązać

wydział kierujący zakładem pensyjnym i wydziały biur krajowych i poruczyć prowizorycznie sprawowanie ich czynności i ich zastępstwo administratorowi; jednakże Minister jest obowiązany poczynić do ośmiu tygodni po rozwiązaniu potrzebne zarządzenia w celu zwołania walnego zgromadzenia dla wyboru nowego wydziału kierującego.

Gdy chodzi o zarządzenia, dotyczące zakładów zastępczych, utworzonych lub zasilanych dotacją przez przedsiębiorstwa, podlegające nadzorowi rządowemu jakiejś innej władzy centralnej, należy porozumieć się z tą władzą.

XVIII.

Niedopuszczalność pewnych umów.

§ 79.

Ani służbodawca, ani zakład pensyjny, względnie zakłady zastępcze, nie mają prawa wykluczać albo ograniczać z góry zastawiania postanowień tej ustawy na niekorzyść ubezpieczonych przez umowy (regulaminy). Postanowienia umów, któreby sprzeciwiały się temu zakazowi, nie mają skuteczności prawnej.

XIX.

Współdziałanie władz politycznych i gminnych.

§ 80.

Prośbom, z którymi bądź zakład pensyjny, bądź jego biura krajowe zwracają się do władz politycznych i gminnych, winne te władze ile możliwości zadość uczynić, a nadto używać tym instytucjom swego poparcia i uwiadamiać je nawet bez zawezwania o tem wszystkim, co mogłoby mieć znaczenie dla toku ich czynności.

W szczególności przysługuje tak zakładowi pensyjnemu, jak i jego biurom krajowym prawo żądania od władz politycznych i gminnych współdziałania w celu wyśledzenia służbodawców, którzy zatrudniają u siebie funkcjonariuszy, podlegających postanowieniom tej ustawy, i czynienia dochodzeń co do stosunków, miarodajnych pod względem obowiązku ubezpieczenia tych funkcjonariuszy.

Zakład pensyjny nie ma prawa żądać, aby zastępywała go prokuratura skarbu.

XX.

Postanowienia karne.

§ 81.

Służbodawcy, którzy w zgłoszeniach, przepisanych według §u 73go, ustępu 1go i 2go, podają

szczegóły faktyczne, niezgadujące się z prawdą, karani będą, o ile nie zachodzi istota czynu, podpadającego karze według powszechnych ustaw karnych, grzywną od 10 do 1000 K, a w razie niemożności ściągnięcia aresztem od jednego dnia do trzech miesięcy.

Takiej samej karze podpadają służbodawcy i ubezpieczeni, którzy dają nieprawdziwe wyjaśnienia faktyczne (§ 73ci, ustęp 3ci).

§ 82.

Służbodawcy i pobierający rentę, którzy zgłoszeń, przepisanych według §u 73go, ustępu 1go, 2go i 4go, albo zgola nie uczynili albo uczynili nie w przepisany terminie, będą karani grzywną aż do 200 koron, a w razie niemożności ściągnięcia aresztem do dni 20tu.

Tej samej karze podlegają służbodawcy i ubezpieczeni, którzy wzbraniają się udzielić wyjaśnień, wymienionych w §ie 73cim, ustępie 3cim, albo przedłożyć środki dowodowe, o których tam mowa.

Pobierającym rentę można nadto na pewien czas wstrzymać jej pobór.

§ 83.

Służbodawcy, którzy swoim funkcjonariuszom potrącają przy wypłacie płacy rozmyślnie wyższe kwoty, aniżeli to wedle niniejszej ustawy jest dopuszczalne (§ 36ty), albo działają wbrew zakazowi z §u 79go, karani będą grzywną do 400 koron, a w razie niemożności ściągnięcia aresztem do jednego miesiąca, o ile nie zachodzi istota czynu, karygodnego wedle powszechnej ustawy karnej.

§ 84.

Postanowienia karne §§ów 81go do 83go, mają zastosowanie także do ustawowych zastępców służbodawców, niezdolnych do działania, mianowicie do zastępców osób prawnych.

Służbodawcy mają prawo sporządzanie i oddawanie wykazów, oraz zgłoszeń, niniejszą ustawą przepisanych, poruczać pełnomocnikom. Nazwiska i mieszkania tych pełnomocników należy podać zakładowi pensyjnemu do wiadomości.

W takim przypadku postanowienia karne stosują się także do tych pełnomocników, ale służbodawca jest posiłkowo odpowiedzialnym za nałożone kary pieniężne.

§ 85.

Wymierzanie kar za przekroczenie ustawy, wymienione w §§ach 81ym do 83go, należy w pierwszej instancji do politycznych władz powiatowych.

§ 86.

Kary pieniężne wpływają do utworzyć się mającego przy zakładzie pensyjnym funduszu zapomogowego dla niezasobnych osób, nie mających posady (§ 42gi, l. 7).

XXI.

Uwolnienie od podatków, należności i stempli.

§ 87.

Zakład pensyjny jest wolny od podatku zarobkowego i rentowego. Natomiast pobory, wypłacane przez ten zakład, podlegają w myśl ustawy z 25. października 1896, Dz. u. p. Nr. 220, podatkowi osobisto-dochodowemu, który będzie potrącany przez kasę wypłacającą.

Wszystkie rozprawy i dokumenty, które potrzebne są do uzasadnienia i ułożenia stosunków prawnych między zakładem pensyjnym z jednej strony, a jego członkami (służbodawcami i funkcyjnaruszami) z drugiej strony, są wolne od należności i stempli, a do zakładu pensyjnego stosują się postanowienia ustawy z dnia 15. kwietnia 1885, Dz. u. p. Nr. 51, o ile zawierają ulgi pod względem należności stemplowych i bezpośrednich.

Postanowienia drugiego ustępu mają odpowiednie zastosowanie do analogicznych czynności prawnych zakładów zastępczych, jakoteż do postanowień umów zastępczych (§ 66ty), dotyczących ustawowych roszczeń do zaopatrzenia, o ile roszczenia, temi czynnościami prawnymi zabezpieczone, nie przekraczają wymiaru ustawowego (§§y 4ty, 5ty, 6ty, 11ty, 12ty, 15ty, 18ty).

Ministerstwo skarbu może za porozumieniem z Ministerstwem spraw wewnętrznych wydać w drodze rozporządzenia te zarządzenia, jakie będą potrzebne do zabezpieczenia skarbu państwa co do czynności prawnych, wymienionych w ustępie poprzedzającym.

XXII.

Zawiadywanie funduszami, sprawozdania roczne.

§ 88.

Przy lokowaniu funduszków zakładu pensyjnego, względnie zakładów zastępczych, należy przestrzegać przepisów §u 30go, względnie §u 52go rozporządzenia ministeryalnego z dnia 5. marca 1896, Dz. u. r. Nr. 31, lub w przyszłości w ich miejsce wstąpić mających przepisów dla zakładów ubezpieczeń.

Minister spraw wewnętrznych może atoli w pewnych przypadkach pozwolić zakładowi pensyjnemu na lokację funduszków, odstępującą od tych przepisów, przyczem jednakże lokacja taka musi od-

powiadać warunkowi takiego samego bezpieczeństwa i nie śmie przekraczać połowy funduszków zakładu pensyjnego.

Przy trwałem lokowaniu rozporządzalnego majątku należy mieć także stosowny wzgląd na wartości lokacyjne, znajdujące się w okręgach poszczególnych biur krajowych, a to w takim stosunku, w jakim premie, w ostatnim roku rachunkowym przez poszczególne biura krajowe pobrane, zostają do ogólnej sumy premij pobranych, tudzież w miarę wniosków biur krajowych (§ 55ty, ustęp ostatni).

Bieżącą służbę kasową pełni w okręgu każdego biura krajowego odnośne biuro samo. Służbę tę normuje regulamin czynności.

Zasady i prawidła, które zakład pensyjny będzie stosował do potrzebnych zestawień i obliczeń natury asekuracyjno-technicznej, potrzebują państwowego zatwierdzenia.

§ 89.

Zakład pensyjny i zakłady zastępcze, wymienione w §ie 65tym, jakoteż ci służbodawcy, których umowy służbowe uważane są w myśl §u 66go za równoznaczne z ubezpieczeniem w zakładzie zastępczym, są obowiązani za każdy rok kalendarzowy złożyć Ministrowi spraw wewnętrznych sprawozdanie ze swej działalności, względnie ze stanu i lokacji funduszków, oraz przedłożyć statystyczne wykazy.

Minister spraw wewnętrznych ma prawo wydać przepisy co do formy i treści tych sprawozdań, oraz wykazów statystycznych.

XXIII.

Ogólne obliczanie czasokresów.

§ 90.

Przy obliczaniu czasokresów, ustanowionych w ustawie niniejszej według dni, nie liczy się tego dnia, na który przypada chwila, lub zdarzenie, od którego czasokres ma się zaczynać.

Czasokresy, oznaczone według tygodni, miesięcy lub lat, kończą się z upływem tego dnia ostatniego tygodnia lub ostatniego miesiąca, który nazwą lub liczbą swoją odpowiada dniowi, w którym czasokres się rozpoczął. Jeżeli dnia takiego nie ma w ostatnim miesiącu, to czasokres kończy się z upływem ostatniego dnia tego miesiąca.

XXIV.

Postępowanie z członkami górniczych kas brackich.

§ 91.

Osoby, wymienione w §ie 1ym, ustępie 5tym, są ubezpieczone w zakładzie pensyjnym w myśl niniejszej ustawy, zaś w górniczej kasie brackiej jedynie

tylko w rozmiarze, wymienionym w §ie 10tym. ustępie 2gim ustawy z dnia 28. lipca 1889, Dz. u. p. Nr. 127.

Jednakże uprawnienia do żądania od kasy prowyzyjnej wypłaty renty nieudolności, renty wdowiej lub sieroczej, jakie osoby te w chwili wstąpienia do zakładu pensyjnego w myśl odnośnych statutów kasy brackiej już posiadały, albo jakie dla nich po upływie określonego statutem czasu wyczekiwania przy tej kasie nastaną, pozostają tym osobom na przeciąg czasu wyczekiwania (§ 5ty), który mają przebyć w zakładzie pensyjnym, zastrzeżone za odpowiednią dopłatą (§ 92) tak samo, jak ewentualne świadczenia kas brackich, wyższe w porównaniu ze świadczeniami zakładu pensyjnego.

§ 92.

Wymienioną w §ie 91ym dopłatę należy obliczyć wedle zasad asekuracyjno-technicznych.

Dopłatę tę uiszczą się z udziału rezerwy premiowej, obliczonej indywidualnie aż do oznaczonej powyżej chwili wedle przepisu odnośnego statutu kasy brackiej, a jeżeliby rezerwy takiej nie było, lub była niewystarczającą, to dopłatę tę składa się gotówką. Dopłatę w gotówce ponosić ma przedsiębiorca z ubezpieczonym po połowie.

Tą część rezerwy premiowej, jakaby po upływie czasu wyczekiwania jeszcze została, należy wypłacić ubezpieczonemu gotówką.

XXV.

Postanowienia przejściowe.

§ 93.

Pierwszy statut zakładu pensyjnego wyda Minister spraw wewnętrznych w drodze rozporządzenia. W taki sam sposób należy także ogłosić wzorowy regulamin czynności dla biur krajowych zakładu pensyjnego.

Członków pierwszego wydziału kierującego zakładem pensyjnego, względnie członków pierwszego wydziału każdego biura krajowego, zamianuje Minister spraw wewnętrznych; okres ich funkcji kończy się z chwilą dokonania wyboru wydziału przez pierwsze zwyczajne walne, względnie główne zgromadzenie.

Zgłoszenia w myśl §u 73go należy po raz pierwszy uskutecznić u władz politycznych pierwszej instancji. Przytem postanowienia powołanego paragrafu mają być stosowane analogicznie, a postanowienia §§ów 81go do 86go w zupełności.

Pierwsze formularze ułoży Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Administrację państwa upoważnia się do udzielania zaliczek na pierwsze urządzenie założyć się mającego w myśl §u 39go zakładu pensyjnego, tudzież dla umożliwienia działalności tego zakładu w ciągu pierwszego półrocza, które to zaliczki muszą być przez zakład pensyjny zwrócone.

§ 94.

Ustawa ta wchodzi w życie w dwa lata po jej ogłoszeniu.

XXVI.

Wykonanie.

§ 95.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych i Memu Ministrowi sprawiedliwości w porozumieniu z Mymi innymi ministrami interesowanymi.

Budapeszt, dnia 16. grudnia 1906.

Franciszek Józef włr.

Beck włr.

Klein włr.

Bienert włr.